

Юнін О.С.

доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри

Коваленко А.В.

кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри
цивільного права та процесу
факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

СТАН ТА СУЧАСНІ НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Проблема боротьби з корупцією неодноразово піднімалася в юридичному науковому товаристві. Сьогодні це питання також намагаються вирішити політики та економісти, адже корумпована на всіх щаблях влади держава не представляє інтерес для міжнародної спільноти та не буде сприйматися як надійний стратегічний партнер. Це все тому, що корупційні прояви знижують інвестиційну привабливість України, заважають розвитку бізнесу, руйнують довіру до судової системи та правоохоронної системи [1, с. 36].

Так, в посланні Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України» від 27 листопада 2014 р. зазначено, що євроінтеграція – унікальний шанс, який український народ подарував державі, уперше обравши до українського парламенту проєвропейську конституційну більшість. Таких можливостей не відкривалося перед Україною ще ніколи. Водночас, за словами Президента, однією з основних внутрішніх проблем залишається тотальна корумпованість державного апарату, сфери державних послуг, некомпетентність і неефективність державного управління [2]. Таким чином, проблема протидії корупції в Україні сьогодні актуальна як ніколи. Необхідність непримиренної боротьби з цією «хворобою суспільства» стала очевидною для всіх – як для політиків, так і для різних верств населення [3, с. 1]. Саме це зумовлює підвищення наукового інтересу до вивчення зазначеної проблеми та заходів щодо її подолання.

Питання пов'язані з корупцією досліджувались у працях: О.М. Бандурка, Л.І. Аркуші, В.М. Вересова, А.Є. Жалинського, В.С. Журавського, М.Ю. Бездольного, П.Т. Геги, Ю.Я. Касараби, М.І. Камлика, Р.П. Марчука, М. І. Мельника, Л. В. Багрій-Шахматов, В. І. Василичук, О. М. Джужа, Т. С. Демедюк, О. Г. Кальман, С. М. Клімова, І. В. Коруля, М. І. Мельник, В. О. Навроцький, С. О. Омельченко, С. О. Павленко, Д. Й. Никифорчук, М. І. Хавро-

нюк та багатьох інших вчених.

Ураховуючи потребу в побудові демократичної системи судоустрою, відповідно до європейських принципів та міжнародних стандартів, Україна підтвердила свою позицію в питанні підтримки курсу на інтеграцію до Європейського Союзу. Це спричинило необхідність якнайшвидшого виконання державою взятих на себе зобов'язань [3, с. 194]. Враховуючи, що виключний деструктивний характер корупції зумовлений високим рівнем її латентності [4, с. 1] антикорупційна політика повинна стати ключовим елементом у загальнодержавній політиці та бути направленою на зміну ставлення населення до цього явища та на можливість безпосередньо впливати на результати боротьби з ним.

Реформа антикорупційної системи України розпочалася у 2014 році із прийняття низки законодавчих актів. Однак, відповідна реформа продовжується і сьогодні, адже на основі вже діючої Антикорупційної стратегії (Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки» від 14 жовтня 2014 року № 1699-VII) мають бути повністю врегульовані ключові сектори антикорупційної діяльності в нашій державі [5].

Останніми роками важливими вже здійсненими кроками стали:

– прийняття низки антикорупційних нормативно-правових актів та внесення до них змін щодо запобігання виникненню корупційних ризиків (законів України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII [6], «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 року № 1698-VII [7], Указу Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна–2020»» від 12 січня 2015 року № 5/2015 [8] та ін.);

– зміна вектору діяльності правоохоронних органів (основним нормативним актом, яким це здійснено є Закон України «Про Національну поліцію» від 02 липня 2015 року № 580-VIII, що визначає правові засади організації та діяльності Національної поліції України, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції України; у зв'язку з набуттям чинності цього нормативно-правового акту відбулася переатестація колишніх працівників міліції, які виявили бажання служити в Національній поліції України) [9];

– призначення директора та набір детективів Антикорупційного бюро України;

Однак, не зважаючи на пророблену роботу держави у цій сфері проблемними питаннями залишаються:

– пасивне співробітництво України в напрямі налагодження ефективної скоординованої політики щодо протидії корупції серед держав-учасниць Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31 жовтня 2003 року;

– не належне виконання Україною вимог міжнародно-правових інструментів щодо партнерства влади та громадянського суспільства у сфері анти-

корупційної політики;

– корупціогенність виборчого законодавства, зокрема: недосконалість законодавства щодо фінансування виборчих кампаній та політичних партій, відсутність належного правового регулювання щодо запобігання конфлікту інтересів у діяльності виборчих осіб та прозорих засад лобіювання [10].

Щодо подальших досліджень у цій сфері, то враховуючи те, що процес законодавчого реформування окремих інституцій, які є причетними до боротьби з корупцією продовжується, - вони будуть актуальними й надалі. Також витребуваними будуть наукові пошуки стосовно зміцнення міжнародного співробітництва у боротьбі з корупцією та участі у цьому процесі України.

1. Лавренюк Ю.Ф. Пріоритетні напрями антикорупційної політики України / Ю.Ф. Лавренюк // *Державне управління*. – 2014. – № 1 (1). – С. 35–37.

2. Позачергове послання Президента України до Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/news/31656.html>.

3. Павленко С.О. Международное законодательство по борьбе с коррупцией: проблемы его применения в Украине / С.О. Павленко // *Право и политика : науч.-метод. журн.* – 2013. – № 2. – С. 193–198.

4. Кушнар'ов І. В. Антикорупційна політика сучасної держави: загально-теоретична і порівняльно-правова характеристика: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук.: спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / І. В. Кушнар'ов. – Харків, 2013. – 18 с.

5. Основні напрями державної політики щодо протидії корупції в Україні / М.П. Марчук // *Молодий вчений*. - 2016. - № 3. - С. 470-474. - Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_3_113.

6. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII // *Відомості Верховної Ради України*. – 2014. – № 49. – Ст. 2056

7. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1698-VII // *Офіційний вісник України*. – 2014. – № 87. – Ст. 2472.

8. Про Стратегію сталого розвитку «Україна–2020»: Указ Президента України від 12 січ. 2015 р. № 5/2015 // *Офіц. вісник України*. – 2015. – № 4. – Ст. 67. 11. 9. Про національну поліцію України від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII // *Відомості Верховної Ради України*. – 2015. – № 63. – Ст. 2075.

10. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1699-VII // *Офіційний вісник України*. – 2014. – № 87. – Ст. 2473.